

TERÖR YÖNETİMİ KURAMI

Doç. Dr. Derya Hasta
Ankara Üniversitesi
DTCF Psikoloji Bölümü

❖ Terör Yönetimi Kuramı

İnsanlar ;

- Benlik saygılarına neden bu kadar yoğun ilgi göstermektedir?
- Kültürel inançlarına neden sınıksız sarılmaktadır?
- Kendilerinden farklı değerleriyle bir arada var olmak onlar için neden bu kadar zordur?

vb. sorulara yanıt aramak üzere ortaya atılmıştır

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Güvenlik İhtiyacı ve Ölümlülük

- Diğer canlıların aksine insan ölümlü olduğu bilgisine sahiptir
- Kaçınılmaz sona ilişkin bu farkındalık “dehşet” yaratır
- İnsanlar bu dehşet duygusundan korunma ihtiyacı hisseder ve bu doğrultuda hareket etme eğilimine girer

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Benlik Saygısı, Kültür ve Ölümlülük

➤ Ölümlülük dehşetini hafifletmek için “kültürel dünya görüşlerini” “icat” etmiştir.

➤ Kültür bireye anlamlı bir dünyada yaşadığını ve değerli olduğunu hissettirerek dehşetini azaltır

➤ Kültürün tehdit altına girmesi = benlik saygısının tehdit altına girmesi

➤ Kültürü tehdit eden hedeflere yönelik negatif tutum ve davranışlar

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Terör Yönetimi Kuramına İlişkin Ampirik Bulgular

Örneğin;

- Arndt ve Vess, 2008
- Cohen ve ark., 2005
- Greenberg ve ark., 1990

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Benlik Saygısının Yüksek Olmasının Bireyi Kaygıdan Koruduğu Hipotezi

➤ Greenberg ve ark., 1992

Ölümlülük farkındalığının yüksek olduğu koşullarda benlik saygısı yüksek olanların kaygı düzeyi benlik saygısı düşük olanların kaygı düzeyinden daha az çıkmaktadır.

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Ölümlülüğün Çarpıcı Hale Getirilmesi Hipotezi

- Kültürel dünya görüşü dünyayı birey için anlamlı hale getirmekte, benlik saygısını yükseltmekte ve bu yolla dehşet duygusunu azaltmaktadır.
- Bu nedenle, insanların ölümlülüğü çarpıcı hale getirildiğinde, kültürel dünya görüşlerini koruma ya da onlara bağlanma düzeyleri yükselmekte ve buna tehdit oluşturanlara karşı negatif davranışlar sergileme eğilimleri artmaktadır (saldırganlık)

❖ Terör Yönetimi Kuramı

Yakın Savunma (1) ve Uzaktan Savunma (2)

- 1) İnsanlar bilinçli bir biçimde ölümlülüklerinin farkında olduklarında, bu soruna ölümlle mantıklı bir biçimde ilişkilendirdikleri savunmalarla karşılık verirler (Sağlık durumunu abartma , kazalardan ya da hastalıklarla ilgili bilgileri çarpıtma ya da onlardan kaçınma gibi).
- 1) Ölüm düşünceleri karşısında, bir kültürel dünya görüşüne inanarak ve bu dünya görüşünün standartlarına uygun bir biçimde yaşayıp benlik saygısı kazanarak yapılan savunma.

❖ Terör Yönetimi Kuramı

- Ölümlülüğe ilişkin farkındalık ve siyaset psikolojisi
- Türkiye’de TMT kapsamında yapılan çalışmalar
- Kurama yönelik eleştiriler